

Дробот О. І.,
здобувач

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ВИДИ РЕЄСТРАЦІЙНИХ ПОСЛУГ, ЯКІ НАДАЄ ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЙНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

Анотація. Статтю присвячено аналізу законодавчих положень, а також позицій, що панують у науково-правових колах щодо характеристики реєстраційних послуг Укрдержреєстру. Під такими послугами запропоновано розуміти отриманий за заявою зацікавленої особи результат діяльності з реалізації цим органом владних повноважень, що отримує форму відповідного адміністративного акта (видача свідоцтва або дублікату свідоцтва про державну реєстрацію) та спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону.

Ключові слова: реєстрація, послуга, адміністративна послуга, Державна реєстраційна служба, законодавчі положення, діяльність.

Постановка проблеми. Державна реєстраційна служба України (далі – Укрдержреєстр) посідає особливе місце в системі суб'єктів надання реєстраційних послуг в Україні, адже зазначена служба виконує великий обсяг функцій у сфері надання реєстраційних послуг. Отже, у межах цієї статті проаналізуємо й встановимо поняття та зміст реєстраційних послуг, що надаються таким суб'єктом, як Укрдержреєстр.

Окремі проблеми діяльності Державної реєстраційної служби України досліджували такі вчені, як В. Авер'янов, К. Афанасьєв, Б. Борисов, О. Вінніков, В. Гаращук, Н. Гнидюк, І. Голосніченко, Я. Гонцяж, В. Долечек, В. Євдокименко, І. Ібрагімова, Р. Калюжний, А. Каляєв, В. Кампо, С. Ківалов, А. Кірмач, В. Кудря, Т. Коломоєць, І. Коліушко, С. Курінний, Р. Куйбіда, І. Лазарєв, А. Ластовецький, М. Лесечко, А. Ліпінцев, О. Люхтергандт, Н. Нижник, О. Пастух, В. Петренко, О. Поляк, В. Тимошук, О. Харитоновна, В. Ципук, А. Чемерис, Б. Шльоєр, Х. Ярмак та інші. Не зважаючи на вагомий внесок зазначених учених у досліджувану проблематику, окремі види діяльності Державної реєстраційної служби України залишились поза увагою науковців. Таким чином, метою статті є аналіз видів реєстраційних послуг, які надає Державна реєстраційна служба України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перелік реєстраційних послуг, що надає Укрдержреєстр, міститься, зокрема, у Переліку платних послуг, які надаються Державною реєстраційною службою України, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліків платних адміністративних послуг, які надаються Міністерством юстиції, Державною реєстраційною службою та структурними підрозділами територіальних органів Міністерства юстиції, що забезпечують реалізацію повноважень Державної реєстраційної служби» від 25 травня 2011 року № 639. Так, відповідно до наведеного нормативно-правового акта [6], окрім адміністративної послуги з проставлення апостиля на офіційних документах, виданих Укрдержреєстром і структурними підрозділами головних управлінь юстиції Міністерства юстиції в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Се-

вастополі, а також районних у містах, міських (міст обласного значення), міськрайонних, міжрайонних управлінь юстиції, що забезпечують реалізацію повноважень Укрдержреєстру, такий центральний орган виконавчої влади та його структурні підрозділи надають такі реєстраційні послуги:

1) Видача свідоцтва про реєстрацію політичної партії, а також видача дублікату зазначеного свідоцтва про реєстрацію. Так, згідно з положеннями Закону України «Про політичну партію» від 5 квітня 2004 року діяльність політичної партії може здійснюватися лише після її реєстрації. Не допускається діяльність незареєстрованих політичних партій. Реєстрацію політичних партій здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань. Для реєстрації політичної партії до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань разом із заявою подаються:

- статут і програма політичної партії;
- протокол установчого з'їзду (конференції, зборів) політичної партії із зазначенням дати та місця його проведення, кількості учасників, які проголосували за створення політичної партії;
- підписи громадян України, зібрані відповідно до вимог законодавства на підтримку рішення про створення політичної партії та засвідчені особами, які збирали підписи;
- відомості про склад керівних органів політичної партії;
- платіжний документ, що посвідчує внесення реєстраційного збору;
- назва та адреса банківської установи, у якій політична партія відкриватиме рахунки [11].

2) Видача свідоцтва про реєстрацію відповідних громадських організацій:

а) всеукраїнської, міжнародної громадської організації, а також всеукраїнських та міжнародних громадських організацій інвалідів, осіб, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС; видача дублікату зазначеного свідоцтва про реєстрацію.

б) всеукраїнських, міжнародних спілок громадських об'єднань, а також видача дублікату зазначеного свідоцтва про реєстрацію;

в) міжнародних і всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, а також видача дублікату зазначеного свідоцтва про реєстрацію;

г) відділень, філій, представництв та інших структурних осередків громадських (неурядових) організацій іноземних держав в Україні, а також видача дублікату зазначеного свідоцтва про реєстрацію.

При цьому надання наведеної групи послуг здійснюється згідно з положеннями Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» від 15 травня 2003 року, який поширюється на державну реєстрацію

всіх юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування, а також фізичних осіб-підприємців. Водночас законодавством можуть бути встановлені особливості державної реєстрації об'єднань громадян (у тому числі професійних спілок, організацій роботодавців, їх об'єднань), політичних партій, державних органів та органів місцевого самоврядування, асоціацій органів місцевого самоврядування, банків, торгово-промислових палат, фінансових установ (у тому числі кредитних спілок), бірж, а також інших установ та організацій [4]. Більше того, відповідно до ст. 12 Закону України «Про громадські об'єднання» від 22 березня 2012 року, у якій встановлено, що громадське об'єднання, що має намір здійснювати діяльність зі статусом юридичної особи, підлягає реєстрації. Для реєстрації громадського об'єднання керівник або особа (особи), яка має право представляти громадське об'єднання для здійснення реєстраційних дій, протягом 60 днів із дня утворення громадського об'єднання подають (надсилають поштовим відправленням) до уповноваженого органу з питань реєстрації за місцезнаходженням громадського об'єднання заяву за формою, затвердженою Міністерством юстиції України, до якої додаються:

- примірник протоколу установчих зборів, оформленого з дотриманням вимог законодавства;
- статут (у двох примірниках);
- відомості про керівні органи громадського об'єднання із зазначенням прізвища, ім'я, по батькові (за наявності), дати народження керівника, членів інших керівних органів, посади в керівних органах, контактного номера телефону та інших засобів зв'язку, а також зазначені відомості про особу (особи), яка має право представляти громадське об'єднання для здійснення реєстраційних дій, до яких додається письмова згода цієї особи, передбачена законодавством, якщо така особа не була присутня на установчих зборах;

- заповнена реєстраційна картка на проведення державної реєстрації юридичної особи [2].

3) Видача свідоцтва про державну реєстрацію всеукраїнських та міжнародних благодійних організацій, а також видача дубліката зазначеного свідоцтва про реєстрацію. При цьому нормативно-правовим актом, що визначає загальні засади благодійної діяльності в Україні, забезпечує правове регулювання відносин у суспільстві, спрямованих на розвиток благодійної діяльності, утвердження гуманізму та милосердя, забезпечує сприятливі умови для утворення й діяльності благодійних організацій виступає Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 5 липня 2012 року. Зокрема, згідно зі ст. 1 вказаного нормативно-правового акта благодійна організація – це юридична особа приватного права, установчі документи якої визначають благодійну діяльність в одній чи кількох сферах, визначених законодавством, як основну мету її діяльності. При цьому благодійні організації набувають прав та обов'язків юридичної особи з моменту їх державної реєстрації. Державну реєстрацію благодійних організацій проводять державні реєстратори за місцезнаходженням благодійних організацій відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» [1].

4) Видача свідоцтва про державну реєстрацію всеукраїнських творчих спілок, а також видача дубліката зазначеного свідоцтва про реєстрацію. Так, відповідно до Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» від 7 жовтня 1997 року творча спілка – добровільне об'єднання професійних творчих працівників (осіб, які провадить творчу діяльність на професійній основі, результатом якої є створення або інтерпретація творів у сфері культури та мистецтва, публіч-

но представляють такі твори на виставках шляхом публікації, сценічного виконання, кіно-, теле-, відеопоказу тощо та/або є членом творчої спілки, та/або має державні нагороди за діяльність у сфері культури та мистецтва) відповідного фахового напрямку в галузі культури та мистецтва, яке має фіксоване членство та діє на підставі статуту. При цьому державній реєстрації підлягають усі творчі спілки. Державна реєстрація всеукраїнських творчих спілок, їх територіальних осередків та регіональних (місцевих) творчих спілок здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань. Для державної реєстрації творчої спілки її засновники подають до органу, що здійснює реєстрацію, заяву, до якої додаються документ про сплату реєстраційного збору й установчі документи – статут творчої спілки та протокол загальних зборів (з'їзду, конференції) про утворення творчої спілки, у якому мають міститися такі відомості:

- назва організації та мета її утворення;
- дата утворення;
- склад засновників та керівних органів;
- місцезнаходження керівних органів творчої спілки, номер контактної телефону;
- дані про територіальні осередки [13].

5) Видача свідоцтва про державну реєстрацію Торгово-промислової палати України, а також видача дубліката зазначеного свідоцтва про реєстрацію. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні» від 2 грудня 1997 року торгово-промислова палата є недержавною неприбутковою самоврядною організацією, яка об'єднує юридичних осіб, які створені та діють відповідно до законодавства України, та громадян України, зареєстрованих як підприємці, та їх об'єднання. При цьому відповідно до ст. 9 наведеного нормативно-правового акта державна реєстрація торгово-промислової палати України, інших торгово-промислових палат провадиться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань. Для державної реєстрації торгово-промислової палати у відповідний реєструючий орган у місячний термін із дня прийняття статуту подається заява її засновників. До заяви додаються нотаріально засвідчені копії статуту торгово-промислової палати та протоколу установчого з'їзду (конференції) або загальних зборів засновників, що прийняли статут [15].

6) Видача свідоцтва про державну реєстрацію Будівельної палати України, а також видача дубліката зазначеного свідоцтва про реєстрацію. Так, згідно з прикінцевими положеннями Закону України «Про проведення експерименту в житловому будівництві на базі холдингової компанії «Київміськбуд» від 20 квітня 2000 року Будівельна палата України та Будівельні палати міст та регіонів – це недержавні неприбуткові самоврядні організації, що створенні на добровільних засадах за участю суб'єктів господарської діяльності в галузі містобудування. При цьому державна реєстрація Будівельних палат провадиться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань [12].

7) Видача свідоцтва про державну реєстрацію Статуту територіальної громади міста Києва, а також видача дубліката зазначеного свідоцтва про реєстрацію. Згідно зі ст. 19 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» з метою врахування історичних, національно-культурних, соціально-економічних та інших особливостей здійснення місцевого самоврядування представницький орган місцевого самоврядування

на основі Конституції України та в межах законодавства може прийняти статут територіальної громади села, селища, міста. При цьому статут територіальної громади підлягає державній реєстрації в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань [10].

8) Видача свідоцтва про реєстрацію всеукраїнських асоціацій кредитних спілок, а також видача дубліката зазначеного свідоцтва про реєстрацію. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про кредитні спілки» від 20 грудня 2001 року кредитна спілка – це неприбуткова організація, заснована фізичними особами, професійними спілками, їх об'єднаннями на кооперативних засадах із метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки. При цьому з метою координації своєї діяльності, надання взаємодопомоги та захисту спільних інтересів кредитні спілки мають право на добровільних засадах створювати асоціації кредитних спілок. Асоціація кредитних спілок є юридичною особою, має самостійний баланс, банківські рахунки, які відкриваються та використовуються згідно із законодавством у самостійно обраних банківських установах, а також може мати печатки та бланки, власну символіку. Асоціація кредитних спілок набуває статусу юридичної особи з моменту її державної реєстрації. Для державної реєстрації асоціації кредитних спілок подаються такі документи:

- заява встановленого зразка про державну реєстрацію асоціації;
- протокол установчої конференції представників кредитних спілок;
- статут асоціації;
- документ про сплату реєстраційного збору [9].

9) Видача свідоцтва (дубліката свідоцтва) про реєстрацію символіки міжнародних і всеукраїнських громадських, благодійних організацій, спілок об'єднань громадян, організацій роботодавців, а також об'єднань професійних спілок та структурних осередків громадських організацій іноземних держав в Україні. Так, відповідно до ст. 9 (назва та символіка політичної партії) Закону України «Про політичну партію» політична партія може мати партійну символіку, до якої належать партійний гімн, прапор, розпізнавальний знак, девіз. Символіка політичної партії підлягає державній реєстрації центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України [11]. При цьому згідно з Порядком державної реєстрації символіки політичної партії, що затверджено Постановою Кабінету Міністрів України «Про реалізацію статей 9, 11 Закону України «Про політичні партії в Україні» від 13 липня 2001 року № 840, Державна реєстрація символіки зареєстрованої політичної партії здійснюється Укрдержреєстром. Для державної реєстрації символіки політичної партії до Укрдержреєстру подається заява, яка підписується керівництвом політичної партії. До вищевказаної заяви додаються:

- положення про символіку політичної партії, яке визначає види партійної символіки, порядок її виготовлення, зберігання та використання;
- опис і зображення прапора та розпізнавального знака, текст партійного гімну та девізу;
- рішення керівного органу політичної партії про затвердження положення, опису, зображення прапора та розпізнавального знака, тексту партійного гімну та девізу [14].

10) Видача свідоцтва про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:

а) із загальнодержавною, регіональною та/або зарубіжною сферою розповсюдження;

б) заснованого за участю громадян та/або юридичних осіб інших держав, а також юридичних осіб України, у статутному фонді яких є іноземний капітал;

в) що спеціалізуються на матеріалах еротичного характеру;

г) дайджесту;

г) для дітей та інвалідів.

З приводу названих послуг щодо державної реєстрації друкованого засобу масової інформації, що надаються Укрдержреєстром, варто зазначити, що згідно зі ст. 1 Закону України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» від 16 листопада 1992 року під друкованими засобами масової інформації (пресою) в Україні розуміються періодичні й такі, що продовжуються, видання, які виходять під постійною назвою, з періодичністю один і більше номерів (випусків) протягом року на підставі свідоцтва про державну реєстрацію. При цьому друкований засіб масової інформації може видаватися після його державної реєстрації. Державній реєстрації підлягають усі друковані засоби масової інформації, що видаються на території України, незалежно від сфери розповсюдження, тиражу та способу його виготовлення. Заяви про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації подаються засновником (співзасновниками) до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації друкованих засобів масової інформації [5]. Варто зазначити, що більш детально питання державної реєстрації друкованих засобів масової інформації врегульовано в Положенні «Про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації», що затверджено наказом Міністерства юстиції України від 21 лютого 2006 року № 12/5. Зокрема, у вказаному нормативно-правовому акті зазначено, що в заяві про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації мають бути вказано:

- засновник (співзасновники) видання;
- пов'язана особа (особи);
- вид видання (газета, журнал, збірник, бюлетень, альманах, календар, дайджест тощо);
- назва;
- мова/мови видання;
- сфера розповсюдження;
- програмні цілі (основні принципи) або тематична спрямованість;
- передбачувані періодичність випуску, обсяг (в умовних друкарських аркушах) і формат видання;
- юридична адреса засновника, кожного зі співзасновників та його (їх) банківські реквізити;
- місцезнаходження редакції [7].

11) Видача свідоцтва (дубліката свідоцтва) про державну реєстрацію інформаційного агентства як суб'єкта інформаційної діяльності, у тому числі заснованого за участю громадян та/або юридичних осіб інших держав, а також юридичних осіб України, у статутному фонді яких є іноземний капітал. З приводу зазначеної вище послуги, що надає Укрдержреєстр, варто зазначити, що згідно із Законом України «Про інформаційні агентства» від 28 лютого 1995 року інформаційними агентства є зареєстровані як юридичні особи суб'єкти інформаційної діяльності, що діють із метою надання інформаційних послуг. При цьому державній реєстрації підлягають усі інформаційні агентства та представництва іноземних інформаційних агентств, що засновуються або діють в Україні [8].

12) Послуги, пов'язані з реєстрацією актів цивільного стану особи. Зокрема, відповідно до Закону України «Про дер-

жовну реєстрацію актів цивільного стану» від 1 липня 2010 року актами цивільного стану є події та дії, які нерозривно пов'язані з фізичною особою та започатковують, змінюють, доповнюють або припиняють її можливість бути суб'єктом цивільних прав та обов'язків. Державній реєстрації підлягають народження фізичної особи та її походження, шлюб, розірвання шлюбу у випадках, передбачених законом, зміна імені, смерть. При цьому державна реєстрація актів цивільного стану проводиться з метою забезпечення реалізації прав фізичної особи та офіційного визнання та підтвердження державою фактів народження фізичної особи та її походження, шлюбу, розірвання шлюбу, зміни імені, смерті [3]. Отже, у зазначеній сфері структурні підрозділи Укрдержреєстру надають такі послуги:

– видача свідоцтва про державну реєстрацію шлюбу та його розірвання;

– видача свідоцтва про реєстрацію (повторну реєстрацію) зміни прізвища, імені та по батькові, не пов'язаної з реєстрацією шлюбу;

– видача свідоцтва у зв'язку зі зміною, доповненням, виправленням і поновленням актових записів цивільного стану;

– повторної видачі свідоцтва актів цивільного стану.

Висновки. Таким чином, з аналізу законодавчих положень, а також позицій, що панують у науково-правових колах, здається можливим дійти висновку, що під реєстраційними послугами Укрдержреєстру слід розуміти отриманий за заявою зацікавленої особи результат діяльності з реалізації цим органом владних повноважень, що отримує форму відповідного адміністративного акта (видача свідоцтва або дублікату свідоцтва про державну реєстрацію) та спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону.

Література:

1. Про благодійну діяльність та благодійні організації : Закон України від 5 липня 2012 р. № 5073-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 25. – Ст. 252.
2. Про громадські об'єднання : Закон України від 22 березня 2012 р. № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 1. – Ст. 1.
3. Про державну реєстрацію актів цивільного стану : Закон України від 1 липня 2010 р. № 2398-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 38. – Ст. 509.
4. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців : Закон України від 15 травня 2003 р. № 755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31–32. – Ст. 263.
5. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16 лист. 1992 р. № 2782-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 1. – Ст. 1.
6. Про затвердження переліків платних адміністративних послуг, які надаються Міністерством юстиції, Державною реєстраційною службою та структурними підрозділами територіальних органів Міністерства юстиції, що забезпечують реалізацію повноважень Державної реєстраційної служби : Постанова Кабінету Міністрів України від 25 травня 2011 р. № 639 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 45. – Ст. 1856.
7. Про затвердження Положення про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації в Україні та Положення про державну реєстрацію інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної

- діяльності : наказ Міністерства юстиції України від 21 лютого 2006 р. № 12/5 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 9. – Ст. 571.
8. Про інформаційні агентства : Закон України від 28 лютого 1995 р. № 74/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 13. – Ст. 83.
 9. Про кредитні спілки : Закон України від 20 груд. 2001 р. № 2908-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 15. – Ст. 101.
 10. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 р. № 280-97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.
 11. Про політичні партії в Україні : Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2365-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 23. – Ст. 118.
 12. Про проведення експерименту в житловому будівництві на базі холдингової компанії «Київміськбуд» : Закон України від 20 квітня 2000 р. № 1674-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 30. – Ст. 237.
 13. Про професійних творчих працівників та творчі спілки : Закон України від 7 жовтня 1997 р. № 554/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 52. – Ст. 312.
 14. Про реалізацію статей 9, 11 Закону України «Про політичні партії в Україні» : Постанова Кабінету Міністрів України від 13 липня 2001 р. № 840 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 29. – Ст. 1319.
 15. Про торгово-промислові палати в Україні : Закон України від 2 грудня 1997 р. № 671/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 13. – Ст. 52.

Дробот О. І. Види регистрационных услуг, которые предоставляет государственная регистрационная служба Украины

Аннотация. Стаття посвящена аналізу законодавчих положень, а також позицій, царящих в науково-правових кругах относительно характеристики регистрационных услуг Укрдержреєстру. Под такими услугами предложено понимать полученный по заявлению заинтересованного лица результат деятельности по реализации данным органом властных полномочий, который получает форму соответствующего административного акта (выдача свидетельства или дубликата свидетельства о государственной регистрации) и направлен на установление, изменение или прекращение прав и/или обязанностей такого лица в соответствии с законом.

Ключевые слова: регистрация, услуга, административная услуга, Государственная регистрационная служба, законодательные положения, деятельность.

Drobot O. Types of registration services provided by the State Registration Service of Ukraine

Summary. This article examines the legislative provisions and position prevailing in scientific and legal circles on specifics of registration services provided by the State Registration Service. It is suggested to understand such services as a result of the implementation of authority by this body, which is obtained by request of an interested person and has a form of appropriate administrative act (issuance of certificate or duplicate of certificate of registration) and is aimed at the acquisition, modification or termination of rights and/or obligations of such person in accordance with law.

Key words: registration, service, administrative service, State Registration Service, legal framework, activity.